

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Ревкової Анни Володимирівни на тему:
«Організаційно-економічні засади продовольчого забезпечення населення
України», представленої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка**

У результаті розгляду, опрацювання теоретичних та практичних положень дисертаційного дослідження, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації Ревкової Анни Володимирівни, а також за підсумками проведеного семінару, визначено наступне:

Актуальність теми досліджень і отриманих результатів. Сьогодні в умовах російського вторгнення та відмови від імпорту енергоносіїв з білорусії та росії пошук шляхів забезпечення продовольчої безпеки держави в короткостроковій перспективі є надзвичайно актуальним. Найбільш швидким рішенням є використання наявного потенціалу сільського господарства із застосуванням заходів ведення органічного виробництва та часткової переробки відходів на альтернативні джерела енергії та добрива з метою підвищення якості продуктів харчування. Проблемам створення ефективної системи забезпечення продовольчої безпеки держави в сучасних умовах присвяченні наукові праці Г. Калетніка, І. Гончарук, Д. Токарчук, С. Лутковської, І. Свиноуса, О. Хаєцької, Р. Мудрака, С. Березюка та ін. Проте розробка заходів, орієнтованих на формування організаційно-економічного механізму формування продовольчої безпеки населення особливо в умовах воєнного стану є надзвичайно необхідним, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Складність та багатоаспектність зазначеної проблеми зумовили вибір проблематики теми дослідження, формулювання мети й завдань, структурно-логічну побудову дисертаційної роботи.

Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри. Дисертаційна робота є результатом досліджень, виконаних автором упродовж 2019-2023 років, що була складовою тематик науково-дослідних робіт Вінницького національного аграрного університету: «Розробка науково-методичних засад оцінки ефективного управління і розвитку підприємств АПК в глобально-трансформаційних умовах» (номер державної реєстрації 0118U100511), термін виконання: 2019-2021 рр., де автором запропоновано алгоритм розвитку фермерських господарств, орієнтованих на виробництва продукції садівництва та овочівництва для забезпечення населення якісними органічними продуктами харчування; «Забезпечення розвитку територіальних громад в умовах реформування місцевого самоврядування» (номер державної реєстрації 0122U002096), термін

виконання: 2022-2024 рр., де автором запропоновано напрями забезпечення продовольчої безпеки держави з урахуванням потенціалу та напрямів розвитку територіальних громад.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в розробці комплексного організаційно-економічного механізму формування продовольчого забезпечення держави з урахуванням сучасних реалій.

Найбільш суттєві наукові результати дисертаційної роботи, що містять наукову новизну і характеризують особистий внесок автора, наступні:

вперше:

- запропоновано рекомендації щодо створення автоматизованої системи поширення електронних продовольчих талонів за допомогою додатку «Дія» для малозабезпечених осіб та вразливих груп населення;

удосконалено:

- підходи до реалізації принципу продовольчої самозабезпеченості регіонів на основі аналізу стану АПК, сприяння розвитку кооперації та вдосконалення нормативно-правового регулювання розвитку виробництва продовольчих ресурсів;

- методику оцінки індексу продовольчої безпеки, що дасть можливість врахувати індикатор достатності споживання харчових продуктів населенням, який якісно впливає на раціон українців у сучасних умовах;

- функціональну структуру системи продовольчого забезпечення, яка включатиме в себе системи, не лише виробництва та реалізації, але і перерозподілу продовольчих ресурсів;

- підхід до забезпечення продовольчої безпеки, який має включати заходи повоєнної відбудови логістичних шляхів транспортування продовольства та забезпечення їх безпеки;

- організаційно-економічний механізм забезпечення продовольчої безпеки, як доповнення до якого запропоновано створення «Банку їжі», метою функціонування якого є забезпечення продовольством малозабезпечених осіб та вразливих груп населення;

набули подальшого розвитку:

- підходи до забезпечення населення продовольством, виходячи з оцінки диференціації доходів населення та рівня безробіття;

- підходи до розвитку переробних виробництв АПК, орієнтовані на державне стимулювання розвитку садівництва та овочівництва на основі запропонованого алгоритму, орієнтованого на фермерські господарства;

- підхід до державного регулювання продовольчого забезпечення населення, який включатиме орієнтацію на розвиток переробних кооперативів на базі фермерських господарств, які забезпечуватимуть населення якісними продуктами харчування за помірними цінами.

Практичне значення отриманих результатів. Окремі наукові розробки

автора щодо підвищення рівня продовольчої безпеки використовуються в практичній діяльності державних органів влади та громадських організацій, зокрема: Асоціацією сільськогосподарських дорадчих служб при проведенні начальних тренінгів – пропозиції стосовно розвитку кооперації в середовищі особистих селянських господарств та малих сільськогосподарських підприємств з метою забезпечення продуктами харчування населення сільської громади в умовах запровадження воєнного стану в Україні (довідка № 53 від 19.04.2023 р.); Іллінецької міською радою – пропозиції стосовно створення соціальних їдалень при формуванні Стратегії сталого розвитку Іллінецької міської територіальної громади до 2027 року (довідка № 14.3-545 від 26.05.2023 р.); Департаментом агропромислового розвитку Вінницької обласної військової адміністрації – напрацювання стосовно створення механізму надання внутрішньої продовольчої допомоги населенню в практичній діяльності даного органу (довідка № 01.2-13/420 від 05.06.2023 р.).

Положення дисертаційної роботи використовуються у навчальному процесі Вінницького національного аграрного університету під час викладання окремих частин навчальних дисциплін «Регіональна економіка», «Аграрна політика та земельні відносини». Практичне значення одержаних наукових результатів зумовило їх впровадження у навчально-методичний процес та наукову роботу кафедри адміністративного менеджменту та альтернативних джерел енергії (довідка № 01. 1-60-1245 від 06.11.2023 р.).

Аналіз кількості наукових публікацій, повноти опублікування результатів дисертації та особистого внеску здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації, засвідчив, що результати дослідження, які викладені в дисертаційній роботі, отримані автором самостійно, та повною мірою відображають основні положення та висновки роботи, доповідалися і обговорювалися на науково-практичних конференціях. Результати дисертаційної роботи Ревкової А.В. опубліковано у 13 наукових працях загальним обсягом 27,88 умовн. др. арк. (власний доробок автора 5,32 умовн. др. арк.), у тому числі 0,3 умовн. др. арк. у наукометричній базі даних Web of Science; 3,77 умовн. др. арк. у наукових фахових видання України, включених до міжнародних наукометричних баз; 0,29 умовн. друк. арк. у монографіях іноземною мовою у зарубіжних виданнях; 0,96 умовн. др. арк. у інших виданнях. З них відповідають вимогам п. 8 – 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 – 9 публікацій.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Стаття у науковому фаховому виданні віднесеному до міжнародної наукометричної бази Web of Science

1. Soloviova O., Krasnyak O., Cherkaska V., **Revkova A.** Strategic development of international corporate social responsibility in agribusiness. *Economics ecology socium*. 2022. Vol. 6 (4). P. 51–64. DOI: <https://doi.org/10.31520/2616-7107/2022.6.4-5> (Web of Science) (1,2 друк. арк. – особистий внесок – визначенні напрями впливу корпоративної соціальної відповідальності на розвиток аграрного бізнесу 0,3 друк. арк).

Статті у наукових фахових виданнях України:

2. Пронько Л.М., Гонтарук Я.В., **Ревкова А.В.** Дослідження стану розвитку фермерства в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 48-1. С. 155-165. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.48-25>. (0,68 друк. арк. – особистий внесок – визначенні необхідності розвитку кооперативів на селі в тому числі за участі фермерських господарств 0,23 друк. арк).

3. Пронько Л.М., **Ревкова А.В.** Ефективність функціонування фермерських господарств в Україні. *Ефективна економіка*. 2021. № 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.7.76> URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9054>. (0,4 друк. арк. – особистий внесок – визначенні основні напрями забезпечення стабільного ефективного функціонування фермерських господарств 0,2 друк. арк).

4. Ревкова А.В. Перспективи розвитку виробництва горіху волоського в фермерських господарствах. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-28> URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1359>. (0,5 друк. арк.)

5. Ревкова А.В. Вплив розвитку земельних відносин на діяльність фермерських господарств. *Агросвіт*. 2022 № 23. С. 64-71. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2022.23.64> (0,5 друк. арк.)

6. Ревкова А.В. Сільська територія як об'єкт аналізу і управління. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 4. С. 85-93. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2022.04.085> (0,74 друк. арк.)

7. Ревкова А.В. Сталий розвиток як ціль функціонування сільських територій. *Економічний дискурс*. 2022. № 3–4. С. 71-78. DOI: <https://doi.org/10.36742/2410-0919-2022-2-7> (0,73 друк. арк.)

8. Ревкова А.В. Теоретичні підходи до розвитку сільських територій. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2022. Випуск 3-4. С. 77-85. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2022.03-04.077> (0,67 друк. арк.).

9. Фурман І.В., Ревкова А.В., Ревков О.А. Напрями формування системи продовольчого забезпечення населення України в умовах військового стану. *Економіка та суспільство*. 2023. Випуск 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-63> URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3317/3243>. (0,6 друк. арк. – особистий внесок – визначенні напрями формування системи продовольчого забезпечення населення України 0,2 друк. арк).

Монографії:

10. Revkova A. Marketing of the region as a tool for attracting investment. In: *Management of marketing activities of agricultural formations in the conditions of European integration: Monograph*. Boston, USA, 2022. P. 370-376. DOI: 10.46299/979-8-88862-828-7.16 (20,9 друк. арк. – особистий внесок – визначенні напрями розвитку інвестування в регіони за рахунок використання маркетингових програм 0,29 друк. арк).

Статті у періодичних наукових виданнях інших держав:

11. Ревкова А.В. Використання світового досвіду ведення фермерства в Україні. *Colloquium-journal*. 2021. № 15 (102). Część 5. P. 77-81. DOI: <https://doi.org/10.24412/2520-6990-2021-15102-77-80> (0,46 друк. арк.)

Матеріали наукових конференцій:

12. Ревкова А.В. Відкриття ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні: перспективи та ризики для фермерів. Актуальні проблеми економіки, фінансів, обліку та права: досвід та перспективи: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 3 листопада 2021 р. Полтава. 2021. С. 26-28. (0,2 друк. арк.)

13. Ревкова А.В. Державна підтримка фермерських господарств під час воєнного стану. *Progressive research in the modern world: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції*, 2-4 листопада 2022 р. Бостон, 2022. С. 28-32. (0,3 друк. арк.)

ВИСНОВОК

Дисертація Ревкової Анни Володимирівни на тему: «Організаційно-економічні засади продовольчого забезпечення населення України» є оригінальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, що стосується актуальної проблеми і містить оригінальні підходи до вирішення теоретичних і практичних завдань, щодо формування інноваційного організаційно-економічного механізму

продовольчого забезпечення населення України.

Наукові положення, що знайшли відображення в дисертації, є обґрунтованими, про що свідчить структурна побудова та зміст роботи, істотний перелік узагальнених, систематизованих та опрацьованих автором фундаментальних робіт вітчизняних та зарубіжних учених і фахівців із питань продовольчого забезпечення населення. Робота виконана державною мовою.

Зміст дисертації відповідає визначеній меті, поставлені дисертантом наукові завдання вирішені повністю, мету дослідження досягнуто. Основні положення дисертації містять елементи наукової новизни. Структура й обсяг роботи відповідають встановленим вимогам. Наукові положення, висновки і рекомендації повністю обґрунтовані та аргументовані, містять наукову новизну та отримали необхідну апробацію на науково-практичних конференціях. У публікаціях здобувача відображені основні положення дисертації.

За актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю науковою та практичною цінністю здобутих результатів, дисертація Ревкової Анни Володимирівни на тему: «Організаційно-економічні засади продовольчого забезпечення населення України» відповідає стандарту вищої освіти зі спеціальності 051 Економіка, освітньо-науковій програмі «Економіка», вимогам пп. 6, 7, 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 та за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій».

Дисертація Ревкової Анни Володимирівни на тему: «Організаційно-економічні засади продовольчого забезпечення населення України» може бути рекомендована до подання у разову спеціалізовану вчену раду на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

**Голова фахового семінару
факультетів обліку, фінансів та аудиту;
економіки, інформаційних технологій та
сфери обслуговування; меценату та права:
д.е.н., професор
Вінницького національного аграрного
університету**

Лариса ВДОВЕНКО

Лідією Вдовенко Л. засвідчує

Т.в.в. вченого секретаря